

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 33.

A' Magyar Kurir 46-dik darabjához.

Magyar Ország.

Ez előtt való újságleveleinknek valamelyik darabjában vala arról tudósítottuk a' két MagyarHázát, hogy a' Fels. Orosz Császárnak két testvér huga, egyik a' Sax-Weimari örökös Hertzegnek kedves felesége, a' másik pedig a' Holstein-Oldenburgi Hgnek özvegye, de már most a' Würtembergi koronahertzegnek eljegyzett Mátkája Mária Pawlowna azon a' napon, mellyen a' mi Fels. Urunk és Asszonyunk innen Monachiumba mentek vala, az első a' maga ferjével Salzburgba, a' második pedig a' mi Fels. Nádor Ispanyunkkal Budára, mentek. Ez a' mind a' természetnek, mind a' kegyelemnek ritka adományival ékeskedő Nagyherzegasszony nem asszonyokat illető tsekélységekkel, hanem szembe ötlő dolgokkal és ritkaságokkal tölti ott az idejét. Ugyan is Budára lett érkezése után mindjárt azon város ritkaságának megszemléléséhez fogott, és legelőbbben is a' kir. igazgató hivataloknak főbb osztályait járta meg; az után a' Univerzitást, annak könyvnyomtató műhelyét vizsgálta meg, 's mindenütt a' hova ment, nagy jeleit adta a' maga esméretének. — Szerdán délebben udvarlás lévén Fels. Nádor Ispanyunknál a' Budai és Pesti Fő Asszonyságok diszes nemzeti köntösben jelentek meg Eő Csász. Fő Hertzegségének udvarlására; a' kir. Helytartótanáts, a' kir. Kamara, a' törvényes dolgokra ügyelő kir. Táblák, a' most ott lévő Generálisok és hadi kormányshék, Tek. Pestvármegyének főbb rangú tisztjei, és a' városnak nevezetesebb előjárói Eő Cs. Nagyherzegségének bémutatatták.

Délután fel vezetett a' N. Hertzegasszony a' Sz. Gellert hegyén lévő, jeles késületű tsillag vizsgáló toronyba, 's annak

mellyékéről gyönyörködve nézte azt a' természeti szépséget, mellyet egy oldalról a' körül emelkedő magas, hegyek, a' Dunának tsavargó folyásai és szigetjei, más részről a' mint egy vég nélkül ki terjedő sík mező szeme eleibe tüntetett. Estve a' Pesti igen szép és nagy játékszint látogatta meg mellyben a' néző sokaságnak örvendező tapsolása, a' theatrumnak pompás kivilágosítása, és a' kellemetes játéknak jeles előadása nagyon gyönyörködtették Eő Cs. Főherzégét.

Csőtörtökön reggel Pesten a' kir. nemzeti Univerzitáshoz tartozó osztályokat méltóztatott megnézegetni; nevezetesen a' Physica és Mechanica tudományokhoz tartozó eszközöknek ritka gyűjteményeit, a' kir. könyvtárat, hol kiváltképpen a' tudományokhoz értő nagy elméjét 's a' nemzet eránt való különös figyelmetességét az által bizonyította meg, hogy a' régi magyar kézírásokat maga eleibe vitette.

Az ebéd a' Sz. Margit szigetében volt, mellynek végével ama híres Bihary Magyar muzsikusknak hegedülésére néhány diszes magyar nemes ifjak nemzeti tántzot jártak, utóbb a' Budai polgár magyar gyermekek hált tartottak. — Végtere a' Ns. Eszterházy Rgtnek jeles dudása a' Rgt. muzsikájával és a' magyar Juhásztántzsal mulattatta Eő Cs. Fő herzegségét; melly tünemények mint a' nemzeti indulatoknak különös bélyegei ennek a' közönséges tiszteletre 's szeretetre méltó nagy Hertzegasszonynak nagy meglegedésére szolgáltak.

Elegyes dolgok.

Eő Cs. és Ap. kir. Felsége méltóztatott egy nagy vitez Hazánkfíat Báró *Simonyi József* Urat a' Leopold Rendjének Comendátorát, a' M. Theresia Vitézi Rendjé-

nek és az Orosz Császári Sz. György Vitézi Rendjének egy nevezetes tagját, a' Cs. kir. Hessen Homburg Regimentjének Obersterét az ő vitézi tetteinek némü némüképen leendő megjutalmaztatása végett, a' Magyar Országgi Liber Bátorok közé számlálni.

A' N. Nitrai Püspöki káptalannak betsül-letből való Canonicusát, az Havai kerületnek Al-Esperestjét, az Havai Catholica Megyéének Papiját, és Tek. Trenchin Vármegyéének Tábla Biráját *Szapfiter Hároly* Urat, mind papi hivataljában mutatott buzgóságára, mind egyéb érdemeire nézve Nyitrai Kánonokká tenni méltoztatott Eő Felsége.

Béts városának egy jó gondolkozású, uralkodó Fejedelméhez 's Hazajához különös hívességgel viseltető Betsi lakos, egy ezer forintról szolló Udvari Kamarális Obligáziót rendelt az Eő Csász. Felsége nevével első számú vasas regimentbeli katonának, a' ki a' Frantziákkal való háborúban magát vagy különösen megkülönbözteti; vagy vitézi tetteiben invalidussá lesz, egyszersmind 500 forintokat V. Cz. rendelt annak a' vasas regimentbeli Al-Tisztnek, a' ki a' maga jeles vitézi tetei által magát megkülönbözteti, ugy mindáltal, hogy azon summából ő maga 100 fthból álló részt vegyen, a' többi pedig 8 Al-Tisztnek és közembernek rendeltessen, olyanoknak t. i. a' kik a' legelső verekedésben magokat vitéztetteik által megkülönböztetik olly formán, hogy ezeknek fejenként 50. f. adattassanak.

Berthier Sándor, a' Frantzia armádájának Napoleon uralkodása alatt legfőbb Marsallja, és hadi minister, e' folyó hólnap 1-ső napján *Bambergában*, a' hol t. i. feleségével a' Bavariai hertzegegből való *Wilhelm* hertzeg leányával *Mária Ersebet*, *Amaliával*, egynéhány hólnapoktól fogva mulatott, a' maga polotájának ablakából ki ugrott, nyaka szegett, és mindjárt megholt, életének 62-ik esztendejében. — Amazigen híres Anglus gazdag és tudós ember *Arthur*

Young Krimióban 9,000 holdföldet vert, és kiadott irásában másokat is az oda való meuetelre hív, 's nékitek azt igéri, hogy jó szerentsét tehetnek magoknak. — *Salzburgban* egy erdőben az ország útjától 3/4 mélyföldre, egy holt embernek tetemei találtattak, kinek kezei hátára voltak kötve, a' ki a' mint gyanítani lehet, ottan megégettetett. Butorjai és pénze a' tűz mellett találtattak.

A' mult postanapon felbe maradt Honnyi Tudósítárokhoz további folytatása.

9. Tandem in uberius juris Senioralis Documentum Bibliothecam ipsam Csarariano-Senioralis axiomate (ut proprietatum est) insigniri, nihil moror. Ex Praemissis concludere est.

Me, lineaque mea superstite bibliothecam meam ab absoluta mei lineaeque meae dispositione pensuram, usum tamen ejus interea quoque liberum, ut praemissum est, liberum futurum. Unde in spem eo, multos plerosque exemplo mei, amoreque hominis et civis librariam meam, collatis subsidiis certo aucturos. Quo facto fiet), quod inscriptio librariae habet) *ex fruce corylus, ex glande ardua quercus* scilicet exiguum ne esse putes quod crescere possit.

Haec sunt, quae ratione Bibliothecae meae disponenda deliberavi. In quorum perpetuum firmitatem pro saepe memorati Gömörtenis Senioratus, illorumque, quorum interest, jurium securitati praesentes exaravi testimoniales literas. Rosnaviae 6. Aprilis 1815. Andreas Cházár. m. p.

Ezeknek utanna azon könyvtárnak gondviselőjévé Rosnyai Professor Tiszt. *Tudós Carlowszky József* Ur kineveztetve lévén, a' hitet előttünk letette. Mellyekről adtuk ezen bizonyító irásunkat, Rosnyon az 1815-dik esztendő Sz. György havának 6-ik napján. *Szathmári K. Miklós* T. Gömör-Vármegye Fő-Szolga-Birája, és *Rozinay József* annak eskütje.